

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W szczególności, uwagi Ministra Środowiska dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 3 do zarządzenia nie określono zagrożeń dla przedmiotu ochrony A294 wodniczka. Dla przedmiotów ochrony A073 kania czarna, A74 kania ruda, A075 bielik należy dodać zagrożenie dotyczące lokalizowania farm wiatrowych na całym obszarze N2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: uzupełniono zapisy.

- 2) W załączniku nr 5 do zarządzenia dla przedmiotów ochrony kania czarna, A74 kania ruda, A075 bielik, ustanowiono działanie ochronne polegające na unikaniu powstawania rozproszonej zabudowy. Brak jest podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w pzo obszarze N2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne, ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar N2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.). Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujących w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto kwestionowany zapis z załącznika 5.

- 3) załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A294 wodniczka, A122 derkacz, A160 kulik wielki, A229 zimorodek, A073 kania czarna, A074 kania ruda, A075 bielik, A119 kropiatka, nałożono na placówki naukowe, organizacje pozarządowe, właścicieli i zarządców gruntów obowiązki: wykonania inwentaryzacji terenowej, oceny stanu siedlisk i populacji, istniejących oraz potencjalnych zagrożeń, opracowania ewentualnych działań ochronnych oraz wyznaczania obszarów, na których zostaną one zrealizowane, wdrożenia monitoringu, monitoringu wpływu drapieżnictwa norki amerykańskiej, jenota, szopa pracza, ograniczenia liczebności tych zwierząt, kontroli populacji lęgowej i populacji migrującej, promowania wdrażania działań prośrodowiskowych, zachowania siedliska gatunku, utrzymania wszystkich aktualnych zadrzewień, pozostawienia konarów, gałęzi i przewróconych drzew w korytach cieków zachowania wszystkich zadrzewień w odległości do 20 m od Zalewu Szczecińskiego. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające

z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu tych podmiotów, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: we wszystkich wskazanych działaniach, zmodyfikowano kwestionowane wpisy, wskazując jako „podmiot odpowiedzialny” za wykonanie ww. zadań Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

- 4) W załączniku nr 5 zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A073 kania czarna, A074 kania ruda, A075 bielik, A119 kropiatka, A122 derkacz, ustanowiono działania ochronne polegające na nielocalizowaniu elektrowni wiatrowych, ferm nerek amerykańskich w granicach obszaru N2000. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów N2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie bowiem z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w związku z czym ogólnie określone zakazy w obszarze wynikają już z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto zapisy z załącznika nr 5.

- 5) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A073 kania czarna, A074 kania ruda, A075 bielik, A229 zimorodek, ustanowiono działania ochronne polegające na tym, że zalesienia na otwartych terenach można prowadzić tylko w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, po przeanalizowaniu wpływu tych działań na przedmioty ochrony w obszarze N2000, a w przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych napowietrznych linii właściciel infrastruktury powinien uzgodnić z właściwym organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu tych inwestycji na awifaunę. W przypadku prac utrzymaniowych na ciekach sztucznych należy umożliwić usuwanie zadrzewień, ale wyłącznie w odniesieniu do drzewostanów w wieku poniżej 20 lat i w zakresie maksymalnie 5 % ogólnej powierzchni. Prace te należy wykonywać w okresie od września do marca oraz na odcinkach nie dłuższych niż 1 km, z pozostawieniem przerw, w innych przypadkach termin prac należy uzgodnić z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie. Przedstawione działania faktycznie określają warunki realizacji przyszłych inwestycji oraz działań i nie można ich uznać za działanie ochronne, które ustanawiają zadania mające prowadzić do ochrony przedmiotów ochrony. Właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar N2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oos na obszar, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o oos, w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Ponadto nie ma podstaw prawnych do wprowadzania wymogu przeprowadzania do poszczególnych rodzajów inwestycji dodatkowych wymogów konsultacji z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, gdyż takie działanie wykracza poza zakres pzo obszaru N2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto pkt 4 z załącznika 5, dotyczący zalesień. Przeredagowano zapis pkt 8 (według nowej numeracji – pkt 7), dotyczący ochrony przestrzeni powietrznej, gdzie jako zadanie ochronne wskazano opracowanie i wprowadzenie za porozumieniem stron

rozwiązań modernizacyjnych istniejących linii napowietrznych, celem ograniczenia śmiertelności przedmiotów ochrony w ostoi, oraz utrzymanie drożności dotychczasowych tras dziennego przemieszczania się ptaków.

- 6) W załączniku nr 5 do zarządzenia dla przedmiotów ochrony A073 kania czarna, A074 kania ruda, ustanowiono działanie ochronne polegające na możliwości wydawania zezwoleń na wycinkę tylko w uzasadnionych przypadkach, z uwzględnieniem okresu lęgowego. Przedstawione działanie prowadzi do bezprawnej ingerencji w kompetencje organów uprawnionych do wydawania pozwoleń na wycinkę drzew lub krzewów. Należy podkreślić, że procedura wydawania ww. zezwoleń została określona w art. 83 ustawy o ochronie przyrody. W przypadku oddziaływania wycinki drzew na przedmioty ochrony obszaru N2000 możliwe jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar, o czym stanowi art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, po przeprowadzeniu której mogą być ustalone warunki realizacji tej wycinki. W związku z powyższym wyłącznie w ww. sposób możliwa jest ingerencja w zasady dokonywania wycinki drzew. Nadto należy wskazać, iż podział na działania obligatoryjne i fakultatywne w pzo powinien odnosić się tylko i wyłącznie do zadań realizowanych na terenie gospodarstw rolnych lub ich części, o czym stanowi § 3 pkt. 6 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszarów N2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: preredagowano wskazany punkt, gdzie wskazano jako zadanie ochronne zachowanie biotopu sprzyjającego przedmiotom ochrony poprzez utrzymywanie krajobrazu otwartego, zaś zapis nt. możliwości wydawania zezwoleń na wycinkę tylko w uzasadnionych przypadkach został usunięty.

- 7) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- w pkt 20 załącznika nr 3 do zmiany zarządzenia (według starej numeracji: pkt 24 załącznika 5), dopisano A229 zimorodka do przedmiotów ochrony dla których planowane jest wykonanie inwentaryzacji terenowej potencjalnych stanowisk gatunków, ocena stanu siedliska i populacji. Uzupełnienie to wynika z korekty wcześniejszego przeoczenia przedmiotowego zadania dla tego gatunku;

- w pkt 11-17 załącznika nr 3 do zmiany zarządzenia (według starej numeracji: pkt 15-21 załącznika 5), rozszerzono zakres działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji celów działań ochronnych, gdzie zapisy w ww. pkt otrzymały brzmienie „*W ramach monitoringu należy prowadzić kontrolę populacji (...) z jednoczesną oceną stanu siedlisk i zagrożeń*”. Zmiana ta wynika z konieczności dostosowania zapisów planu zadań ochronnych do wymagań metodyki stanu ochrony gatunku;

- z uwagi na urealnienie możliwości finansowych wykonania działań monitoringowych dla poszczególnych gatunków, w załączniku 3 do zmiany zarządzenia, w pkt. 14-17 (według

poprzedniej numeracji: pkt. 18-21 załącznika 5 do zarządzenia), zmieniono zapisy dotyczące częstotliwości wykonywania prac monitoringowych. W obecnym brzmieniu wskazano na dwukrotne kontrole w ciągu trwania pzo w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony;

- z uwagi na urealnienie możliwości finansowych, w załączniku 3 do zmiany zarządzenia, w pkt. 10 (według poprzedniej numeracji: pkt. 13 załącznika 5 do zarządzenia), zmieniono zapis dotyczący częstotliwości organizowania spotkań z rolnikami i doradcami rolnośrodowiskowymi celem promowania wdrażania działań prośrodowiskowych.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości pismem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r.,
- powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000 o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 19 maja 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.4.2016.RCh, WOPN-ON.6320.5.2016.RCh, WOPN-ON.6320.10.2016.RCh).

W wyniku procedury z udziałem społeczeństwa uwagi i wnioski zgłosili Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ) oraz Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW). Natomiast o braku uwag powiadomili Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (RZGW w Szczecinie) oraz ENEA Operator. Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione zawarto w poniższej tabeli.

1.	GDOŚ	
Treść uwagi	Załącznik nr 2 do zmiany Zarządzenia, zadanie ochronne nr 3 (przedmioty ochrony: A073 kania czarna, A074 kania ruda) – „Zachowanie biotopu sprzyjającego przedmiotom ochrony poprzez utrzymywanie śródpolnych i śródłukowych zadrzewień”: „Należy przeformułować tak aby było to działanie, zgodnie ze stanowiskiem MŚ i wytycznymi GDOŚ”. Podmiot odpowiedzialny – RDOŚ, właściciele/zarządcy gruntów, właściwa miejscowo gmina: „Na jakiej podstawie?”	
Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Uzupełniono i przeredagowano zapisy. Wskazano na konieczność uwzględnienia ochrony siedlisk i żerowisk przedmiotów ochrony: kani rudej i kani czarnej w gospodarce rolnej. Jako działanie ochronne wskazano m.in. utrzymanie liczby aktualnych i potencjalnych miejsc lęgowych poprzez zachowanie śródpolnych i śródłukowych zadrzewień. Zapis ten jest niezbędny dla zabezpieczenia lęgów części populacji kani rudej gniazdującej poza obszarami leśnymi. Warto nadmienić, iż nie każda wycinka na obszarach trwałych użytków zielonych jest poddawana procedurze oceny oddziaływania na obszar N2000.	

2.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Załącznik nr 2 do zmiany Zarządzenia, zadanie ochronne nr 7 (przedmioty ochrony: A075 bielik, A073 kania czarna, A074 kania ruda) – „Opracowanie i wdrożenie za porozumieniem stron rozwiązań modernizacyjnych istniejących linii napowietrznych lub wybieranie rozwiązań najbardziej korzystnych dla środowiska przyrodniczego w przypadku budowy nowych obiektów infrastruktury elektroenergetycznej, celem ograniczenia śmiertelności przedmiotów ochrony w ostoi (...)” – „ <i>To jest przedmiotem oceny oddziaływania na obszar N2000</i> ”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano i uzupełniono zadanie, w tym usunięto część zapisu kwestionowanego przez GDOŚ.
3.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Załącznik nr 2 do zmiany Zarządzenia, zadanie ochronne nr 8 (przedmiot ochrony: A075 bielik) – „ Zachowanie wszystkich zadrzewień w odległości do 20 m od Zalewu Szczecińskiego (wał i zawale)(...)” : „ <i>Należy zmienić zgodnie z uwagą MŚ. Taki zapis jest taki sam jak poprzedni</i> ”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Zapis przeredagowano.
4.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Załącznik nr 2 do zmiany Zarządzenia, zadanie ochronne nr 9 (przedmiot ochrony: A229 zimorodek) – podmiot odpowiedzialny za wykonanie zadania ochronnego: „RDOŚ w Szczecinie, ZZMiUW w Szczecinie, właściciele i zarządcy gruntów” – „ <i>Na jakiej podstawie?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Uzupełniono kwestionowany zapis poprzez wprowadzenie odnośnika.
5.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Załącznik nr 2 do zmiany Zarządzenia, zadania ochronne nr 18-21: „ <i>Proszę podać termin</i> ”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Określono termin wykonania zadania.
6.	RZGW w Szczecinie	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
7.	ENEA Operator	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
8.	PSEW	
	Treść uwagi	Załącznik nr 1 do zmiany zarządzenia (identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń), pkt. 1, 2 i 3 (przedmioty ochrony: A073 kania czarna, A074 kania ruda, A075 bielik) – „Zwiększona śmiertelność ptaków spowodowana kolizjami z obiektami farm wiatrowych (zderzenia ze śmigłami rotora, wieżami lub gondolami turbin, i obiektami towarzyszącymi, m.in. masztami meteorologicznymi, liniami przesyłowymi), , oraz ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez przekształcanie i zajmowanie siedlisk pod budowę tych farm”: <i>Właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar N2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oos ma obszar, o której mowa w ustawie z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o oos, w szczególności jej art. 96 ust. 1. Zwracamy także uwagę na zasadę równego traktowania podmiotów gospodarczych gwarantowaną konstytucją – PSEW wyraża swoje zaniepokojenie wątpliwym wyróżnianiem elektrowni wiatrowych spośród innych gałęzi przemysłu, pomimo że, jak to niejednokrotnie dowiedziono, liczne inne rodzaje działalności gospodarczej oraz przedsięwzięć w znacznie większym stopniu odpowiadają za śmiertelność</i>

		<p>(kolizje) dużych gatunków ptaków. Jako organizacja zrzeszająca przedstawicieli sektora wiatrowego czujemy się w obowiązku zwrócić Państwa uwagę na fakt, że wpływ energetyki na wiatrowej na ptaki jest znacznie mniejszy niż innych form działalności człowieka (budynki, linie wysokiego napięcia, pojazdy, wieże telekomunikacyjne). Pomijany jest natomiast fakt pozytywnego wpływu energetyki wiatrowej na ograniczenie zmian klimatu, które mogą dalece bardziej i w skali globalnej zaszkodzić awifaunie, niż realizacja inwestycji wiatrowych. Na poziomie lokalnym, energia wiatrowa może mieć również pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, i niekiedy stwarza nawet możliwość odnowy ekologicznej. Wszystkie oddziaływania jakie potencjalnie może mieć energetyka wiatrowa na środowisko przyrodnicze, badane są dla każdej inwestycji indywidualnie.</p>
Sposób rozpatrzenia		<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>W odniesieniu do zarzutów wniesionych przez PSEW, wyjaśniamy iż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ farm wiatrowych na populacje ptaków, jak również nietoperzy, to potwierdzony licznymi badaniami fakt, który nie może być kwestionowany (m.in. European Commission, 2010. <i>Guidance Document. Wind energy development and Natura 2000</i>; Ericson et. al 2002. <i>Synthesis and comparison of baseline avian and bat use, raptor nesting mortality information from proposed and existing wind development</i>". Portland, Oregon, USA; Hötter 2006. <i>The impacts of repowering of wind farms on birds and bats</i>. NABU; Durr T. 2011. <i>Kollision von Fledermausen Und Vögeln durch Windkraftanlagen. Datas aus Archiv der Staatlichen Vogelschutzwarte</i>. Brandenburg: Buckow; Wuczyński A. 2009. <i>Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce</i>. Notatki Ornitologiczne (30): 206 – 227; Chylarecki P. et al. 2011. <i>Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki</i>. Generalna Dyrekcja ochrony Środowiska, Warszawa; Drewitt, Longston. 2006. <i>Assesing the impacts of wind farms on birds</i>. Ibis 148: S29-S42; Arnett et al. 2007. <i>Impacts of wind energy facilities on wildlife and wildlife habitat</i>. Wildlife Society Technical Review 07-2: 1-49). Dlatego też nie można tego faktu pominąć określając zagrożenia dla poszczególnych przedmiotów ochrony, zwłaszcza gatunków, dla których badania naukowe wykazały szczególną predyspozycję do kolizji z obiektami farm wiatrowych. Niestety, pomimo, iż dla tego typu przedsięwzięć przeprowadzana powinna być rzetelna ooś, to jednak zdarzają się pomyłki i błędy w ich lokalizacji (jaskrawym przykładem jest tutaj bielik, gdzie w województwie zachodniopomorskim od 1992 roku do czerwca 2016 r. odnotowano aż 21 kolizji tych ptaków z turbinami wiatrowymi, wszystkie ze skutkiem śmiertelnym – dane RDOŚ). Z uwagi zaś na zasadniczą kwestię, jaką jest lokalizacja inwestycji tego typu w odniesieniu do przedmiotów ochrony, zagrożenie z strony EW wpisano jako zagrożenie potencjalne. 2. Niezrozumiała jest uwaga o nierównym traktowaniu podmiotów gospodarczych. Wskazanie EW nie przesądza o braku szkodliwości innych rodzajów przedsięwzięć, podkreślone jest jedynie rozpoznane i bezdyskusyjne potencjalnie możliwe negatywne oddziaływanie EW na przedmioty ochrony. Ponadto, w planie zadań ochronnych określony został szereg różnych zagrożeń dla populacji przedmiotów ochrony, istotnych w warunkach konkretnego terenu i jego uwarunkowań przyrodniczych. Dotyczą one w tym samym stopniu kolizji z elementami infrastruktury elektrowni wiatrowych, co zwiększonej śmiertelności ptaków spowodowanej kolizjami z napowietrznymi liniami energetycznymi i porażeniem prądem elektrycznym, zmniejszeniem arealu i utraty siedlisk żerowania w wyniku presji zabudowy (w tym zabudowy mieszkaniowej, zabudowy rekreacyjno-turystycznej i usług) i ruchu turystycznego w strefie przybrzeżnej Zalewu Szczecińskiego, zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych, zalesiania terenów użytków, a także w wyniku intensyfikacji rolnictwa i związanym z nią zanikiem zabagnień w krajobrazie rolniczym. 3. Ostoje ptasie zostały powołane celem ochrony gatunków, których lokalne populacje są istotne dla ich zachowania w skali kraju. Ochrona ta jest w tym momencie celem absolutnie nadrzędnym, gdzie dla zachowania (lub poprawy) statusu tych gatunków w obszarze należy podjąć działania minimalizujące lub eliminujące czynniki negatywnie na nie wpływające. Niezrozumiała jest tu uwaga o „<i>pomijaniu faktu pozytywnego wpływu energetyki wiatrowej na ograniczenie zmian klimatu</i>”, gdyż plany zadań ochronnych dla

	<p>obszarów Natura 2000 tworzone są celem ochrony gatunków i siedlisk. Tym samym, nie jest to miejsce do dyskusji na temat odnawialnych źródeł energii i ich wpływu na globalne zmiany klimatyczne. Nikt też nie deprecjonuje zasadności lokalizowania odnawialnych źródeł energii w miejscach, gdzie nie stwarzają one zagrożenia dla populacji cennych gatunków.</p> <p>4. Stwierdzenie, iż „<i>poziomie lokalnym, energia wiatrowa może mieć również pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, i niekiedy stwarza nawet możliwość odnowy ekologicznej</i>”, jest nadużyciem, nie wskazano żadnych badań dowodzących słuszności tej tezy.</p>
--	---

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia 25 października 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.10.2016.RCh, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Treść obwieszczenia została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 27 października 2016 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 25 października 2016 r. do 28 listopada 2016r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – KURIER SZCZECIŃSKI, opublikowane w dniu 27 października 2016 r.,
- rozesłanie pocztą tradycyjną oraz elektroniczną do wszystkich urzędów gmin i starostw, a także do innych podmiotów związanych z przedmiotowym obszarem Natura 2000.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło 6 pism zawierających 18 uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie (RDLP w Szczecinie);
- 2) Nadleśnictwo Rokita;
- 3) Nadleśnictwo Goleniów;
- 4) Fundacja Łyński Kamień;
- 5) Sołtysi Gminy Stepnica;
- 6) Klub Przyrodników;
- 7) Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW).

Natomiast o braku uwag do projektu dokumentu poinformowały Enea Operator Sp. z o. o., Oddział Dystrybucji Szczecin oraz Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

1.	RDLP w Szczecinie
Treść uwagi	<p>Uwaga dotycząca działań ochronnych dla przedmiotów ochrony: kania czarna, kania ruda, w zakresie wskazań do realizowania zaplanowanych cięć rębnych zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (zał. 5 pkt. 6): <i>Zapis dotyczący gospodarowania na podstawie porozumienia zawartego organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 powoduje dodatkowe utrudnienia. Propozycja zapisu: „Zaplanowane cięcia rębne realizować zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania”. W obszarze wdrażania jest zapis – „grunty Lasów Państwowych”, proponujemy wpisać – „grunty w zarządzie Lasów Państwowych” (uwaga dotyczy całego PZO).</i></p>

	Sposób rozpatrzenia	<p>W całym dokumencie dokonano zmiany w obszarze wdrażania poprzez zamianę wyrażenia „<i>grunty Lasów Państwowych</i>” na „<i>grunty w zarządzie Lasów Państwowych</i>”.</p> <p>Porozumienie, o którym mowa w działaniu, odnosi się do Porozumienia nr 1/2009 zawartego w dniu 23 listopada 2009 r. pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie. Porozumienie zostało aneksowane w dniu 27 sierpnia 2014 r. Strony deklarują ogólne zasady postępowania m.in. w zakresie udostępniania informacji, prowadzenia lustracji terenowych, tworzenia, zmiany lub likwidacji form ochrony przyrody, czy też stref ochrony (w tym gatunków ptaków). Ponadto w porozumieniu zawarto zasady wzajemnych konsultacji w zakresie opracowywania dokumentacji, ustanawiania planów zadań ochronnych oraz planów ochrony oraz procedur dotyczących prowadzenia działań w strefach ochrony.</p> <p>W ramach porozumienia określono również orientacyjne składy gatunkowe upraw leśnych wraz z zalecanym rodzajem rębni lub zakazem użytkowania rębego (pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej i sprzyjanie odnowieniu naturalnemu). Należy zaznaczyć, iż ustalenia te dotyczą gospodarki prowadzonej w obrębie siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000, natomiast nie odnoszą się do siedlisk ptaków. Ponieważ porozumienie nie ustala zasad prowadzenia cięć rębnych uwzględniających potrzebę zachowania starodrzewi, jako zaplecza siedlisk lęgowych ptaków drapieżnych, w tym kani czarnej i kani rudej, a także bielika, należało usunąć odniesienie się do ww. porozumienia. W związku z powyższym działanie przeformułowano na:</p> <p><i>Planowanie i realizacja gospodarki leśnej na gruntach w zarządzie PGL Lasy Państwowe z uwzględnieniem wymogów ekologicznych przedmiotów ochrony, poprzez:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozostawianie na powierzchniach użytkowanych rębniami zupełnymi do 5 % w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi z wyjątkiem zrębów do 1 ha, bloków upraw pochodnych i względów bezpieczeństwa. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawianie grup, kęp lub pojedynczych drzew. W przypadku rębni zupełnej w miarę możliwości łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach</i> - <i>kontrolę powierzchni przewidzianych i przygotowywanych do rębni pod kątem występowania gniazd gatunków objętych ochroną strefową.</i>
2.	Nadleśnictwo Rokita	
	Treść uwagi	Załącznik nr 5, Działanie nr 6 proponujemy zapis: <i>Zaplanowane cięcia rębne realizować zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie. Sposób rozpatrzenia jak w pkt. 1 tabeli.
3.	Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	Uwaga dotycząca działań ochronnych dla przedmiotów ochrony: kania czarna , kania ruda, w zakresie wskazań do realizowania zaplanowanych cięć rębnych zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (zał. 5 pkt. 6): <i>Zapis dotyczący gospodarowania na podstawie porozumienia zawartego organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 powoduje dodatkowe utrudnienia. Propozycja zapisu: „Zaplanowane cięcia rębne realizować zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania”. W obszarze wdrażania jest zapis – „grunty Lasów Państwowych”, proponujemy wpisać – „grunty w zarządzie Lasów Państwowych” (uwaga dotyczy całego PZO).</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie. Sposób rozpatrzenia – patrz pkt. 1 tabeli.
4.	Fundacja Łyński Kamień	
	Treść uwagi	<i>Brak jest podstaw prawnych do dokonania zmian w PZO - W ocenie Fundacji brakuje materialnych podstaw prawnych do dokonywania zmian w PZO dla obszaru Natura 2000, zgodnie z pismem Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2015 r. znak DP-074-118/24442/14/JJ. Zapropionowane zmiany wykraczają poza kompetencje Regionalnego Dyrektora Ochrony</i>

		<p><i>Środowiska, jako organu administracji niezespołonej upoważnionego wyłącznie z mocy art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody do wydawania planów zadań ochronnych. Sprawa ta była już podnoszona w pismach Fundacji z dnia 18 marca 2016 r. oraz z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie zmiany PZO dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” i została tam szeroko uzasadniona prawnie. Zgodnie z przepisem §6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru N2000 (Dz.U. Nr 34, poz. 186, zm. Dz. U. z 2012 r., poz. 506), „zmiany w planie zadań ochronnych przeprowadza się w trybie, o którym mowa w §2”, a to oznacza konieczność sformułowania m.in. założeń do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych (por.§2 pkt2 rozporządzenia) pod kątem ustalenia „potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt”. Innego trybu zmiany planów zadań ochronnych ustawodawca nie przewidział. Nie jest zatem zgodne z prawem zainicjowanie takiej zmiany tylko i wyłącznie w wyniku wystąpienia pokontrolnego Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2015 r. oraz z uwagi na brak sporządzenia założeń do projektu zmiany planu. Jest to wada formalna, która dyskwalifikuje całą rozpoczętą procedurę, gdyż mamy tutaj do czynienia z naruszeniem trybu postępowania w sprawie zmiany planów zadań ochronnych. Ustawodawca dokładnie sprecyzował, w jakich przypadkach plan zadań ochronnych może zostać zmieniony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie ma w tym zakresie swobody decyzji i nie działa na zasadzie uznaniowości, gdyż wszelkie zmiany w prawodawstwie regulującym kwestie ochrony poszczególnych obszarów europejskiej sieci N2000 powinny być notyfikowane KE, zwłaszcza jeśli dotyczą usuwania zakazów chroniących obszar N2000 przed dewastacją. Należy podkreślić, że usuwanie z planów zadań ochronnych obszarów ochronnych znajdujących się wokół samego obszaru Natura 2000 jest niezgodne z upoważnieniem zawartym w art. 28 ust.5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651), gdyż nie wskazano w uzasadnieniu zmian w konkretny sposób „potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt”, dla których dokonuje się tych czynności.</i></p>
	<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<p>Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, przekazanym przez Departament Zarządzania Zasobami Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska pismem z dnia 12 lutego 2015 r. (znak: DZP-WP.024.1.2015.ŁR) - Art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (.....) brzmi: „plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt”. Odnosząc się do cytowanego przepisu należy zauważyć, że nie przesądza on, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza to, z pewnym zastrzeżeniem, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio, wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu. Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Nie podjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowałoby uchYLENIEM planu zadań ochronnych obszaru N2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Jednocześnie wyjaśniamy, iż ocena sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnień uwag zgłoszonych przez Ministra Środowiska, pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.</p>
<p>5.</p>	<p>Fundacja Łyński Kamień</p>	<p>Naruszenie przepisu art. 46 pkt 3) ustawy z dnia 3 października 2008 r. przez brak sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – Na brak zgodności z prawem obecnego trybu zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora z dnia 30 kwietnia 2014 r. wskazuje też brak sporządzenia przez organ strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (oceny oddziaływania na obszar N2000) proponowanych zmian w Załącznikach nr 3, 4 i 5 do Zarządzenia. Na konieczność sporządzenia strategicznej oceny wskazuje przepis art. 46 pkt 3) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,</p>

		<p><i>udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 i 961), który wskazuje, że takiej strategicznej oceny wymagają projektu polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru N2000 lub nie wynikają z tej ochrony. Niewątpliwie usuwanie działań ochronnych w postaci zakazów określonego działania – por. usunięcie zapisów z Załącznika nr 5 do zarządzenia nie jest związane z ochroną obszaru naturalnego, ani też nie wynika z tej ochrony, co wskazuje na obowiązek sporządzenia strategicznej oceny. Nawet gdyby Regionalny Dyrektor uznał, iż należy odstąpić od sporządzenia strategicznej oceny, to i tak takiego rodzaju odstąpienie powinno zawierać wymagane przez przepis art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. elementy uzasadnienia. W przedmiotowej sprawie niczego takiego nie przeprowadzono, dlatego należy przeprowadzić taką ocenę w tej sprawie.</i></p>
	<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<p>Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, jak również jego zmiana, nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania wspomnianej w art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego bezpośrednio związanym z ochroną obszaru Natura 2000, a jego ustanowienie wynika z zapisów ww. ustawy. Przepisy dotyczące sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz jego zmiany nie przewidują konieczności przedłożenia projektu zmiany zarządzenia do notyfikacji Komisji Europejskiej.</p> <p>Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Nie podjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowałoby uchynieniem planu zadań ochronnych obszaru N2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Wprowadzane zmiany są konieczne, by akt prawa miejscowego, jakim jest plan zadań ochronnych, nie zawierał wad prawnych. Z uwagi zaś na fakt, iż niezbędne zmiany, wynikające z konieczności usunięcia ww. błędów, wymuszają przeprowadzenie całej procedury zmiany pzo (w tym konsultacji społecznych), zdecydowano się także na korekty w zakresie innym niż wskazywany przez MS. W tym przypadku część zmian wynika m.in. z uzupełnienia stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony, wychwycenia błędów lub braków wynikających z omyłek pisarskich, konieczności zwiększenia przejrzystości dokumentu lub zwiększenia kompatybilności poszczególnych zapisów planu. Nie podzielamy także stanowiska, iż wprowadzane zmiany znacznie pogorszą reżim ochrony obszaru, i działają na niekorzyść przedmiotów ochrony. Część zapisów została bowiem przeformułowana tak, by nie stanowiła zakazów, co jednak nie zmienia ogólnego sensu i celu ich zapisu. Tym samym, zdaniem tutejszego organu, projektowane obecnie zmiany planu zadań ochronnych, po uwzględnieniu części zgłoszonych w ramach konsultacji roboczych uwag, nie powinny przyczynić się do pogorszenia reżimu ochronnego obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie. Na marginesie jedynie należy zauważyć, że potrzebie ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, o której mowa w art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody, lepiej będzie służyła zmiana pzo dokonana przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (pozostawiająca pzo w mocy), niż uchynienie całego pzo przez Prezesa Rady Ministrów (eliminujące akt z obrotu prawnego, a tym samym ograniczające ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy).</p>
<p>6.</p>	<p>Fundacja Łyński Kamień</p>	<p><i>Naruszenie zasady trwałości planów zadań ochronnych – Zgodnie z przepisem art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody plany zadań ochronnych mają charakter dokumentów okresowych. Są sporządzane na okres 10 lat, w specjalnej procedurze, i mają szczególny status prawny (akt prawa miejscowego). Ustawodawca ograniczył możliwość dokonywania ich zmian tylko i wyłącznie do zmian wynikających z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (art. 28 ust. 5). Polskie prawo nie przewiduje innych przyczyn zmiany planów zadań ochronnych. Regionalny Dyrektor dokonując zmian w planach zadań ochronnych wykracza tym samym poza zakres upoważnienia przyznanego mu na mocy ustawy i okoliczność ta może być przyczyną uchynienia takiego zarządzenia w trybie nadzoru przez Prezesa Rady</i></p>

		Ministrów w trybie art. 61 ust. 1 a dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525).
	Sposób rozpatrzenia	Uzasadnienie w pkt 3.
7.	Fundacja Łyński Kamień	
	Treść uwagi	<p><i>Brak podstaw prawnych do usunięcia zadań ochronnych - Należy wskazać, że plan zadań ochronnych jako akt prawa miejscowego i źródło norm powszechnie obowiązujących posiada samodzielny zakres regulacji określony w przepisie art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody i może zawierać wskazania niezbędne do utrzymania lub też odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym także konkretne zakazy zachowań lub działań. Taki jest bowiem cel tego właśnie aktu prawnego - precyzyjne wskazanie konkretnych zakazów obowiązujących na danym terenie objętym szczególną ochroną prawną. Pozbawienie planów zadań ochronnych tego instrumentu prawnego w postaci zakazów podejmowania konkretnych zachowań lub działań negatywnie oddziałujących na cele ochrony, niweczy całkowicie sens przygotowywania takich dokumentów. Mając na względzie obowiązujące w polskim prawie systemowe powiązania wymogów ochrony środowiska z planowaniem przestrzennym opartym o władztwo planistyczne gmin, które zawiera przepis art. 1 ust. 2 pkt 3) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym należy wskazać, że skoro wymogi ochrony środowiska muszą być uwzględniane w planowaniu przestrzennym przez gminy, to teza wyrażona w uzasadnieniu projektowanej zmiany zarządzenia, iż: „nie ma podstaw prawnych do ustalania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych” jest całkowicie nieuprawniona i wręcz sprzeczna z obowiązującym prawem.</i></p> <p><i>Z tych właśnie względów wskazuję, że zakazy zawarte w obecnym planie zadań ochronnych „Łąki Skoszewskie” mieszczą się ściśle w ramach tego, co ustawa określa jako „zakazy ogólnie określone”. Plan zadań ochronnych musi też zawierać wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody). Ten przepis wyraźnie wskazuje, że konkretne wskazania lub zakazy rozumiane jako działania ochronne muszą znaleźć się w aktach planistycznych poszczególnych gmin. W przeciwnym razie, plany zadań ochronnych staną się dokumentami fasadowymi, nie mającymi żadnej mocy sprawczej, a tym samym w ogóle nie będą realizować celu, dla którego zostały ustanowione. Ponadto, Regionalny Dyrektor powinien w sposób jednoznaczny wskazać, kiedy zostaną podjęte prace nad wprowadzeniem planu ochrony dla całego obszaru „Łąki Skoszewskich” lub jego części. Nie bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy jest też to, że od dnia 16 lipca 2016 r. obowiązuje ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961), która całkowicie wyłącza możliwość lokalizowania elektrowni wiatrowych na obszarach Natura 2000 oraz w odległości dziesięciokrotności wysokości każdej elektrowni wiatrowych - por. art. 4 ust. 3 ustawy. Oznacza to, że Regionalny Dyrektor posiada oczywistą podstawę prawną dla utrzymania w planach zadań ochronnych zakazów lokalizowania elektrowni wiatrowych. Trudna do wytłumaczenia byłaby sytuacja, w której przepisy prawa powszechnie obowiązującego (ustawa) zakazują określonego działania (budowy farm wiatrowych na obszarach Natura 2000), a Regionalny Dyrektor na mocy przepisów podustawowych usuwał taki zakaz z konkretnych obszarów ochrony przyrody.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Nie podjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowało by uchynieniem planu zadań ochronnych obszaru N2000

		<p>przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk (uchylenie całego pzo skutkowałoby eliminacją aktu z obrotu prawnego, a tym samym ograniczenie ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy).</p> <p>W odniesieniu do drugiej części uwagi, według uwag Ministra Środowiska, wniesionych pismem znak: DP-074-118/24442/14/JJ z dnia 15 lipca 2015 r. nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne, ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujący w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe. Jednocześnie zwracamy uwagę na fakt, iż pomimo że plan działań ochronnych w załączniku dotyczącym wskazań działań ochronnych nie zawiera zakazów i nakazów dotyczących stricte zagospodarowania przestrzennego, to określa działania związane z utrzymaniem stanu siedlisk gatunków, w tym ich struktury i areалу, we właściwym stanie ochrony. Tym samym, pośrednio, wskazuje na kierunek zagospodarowania i utrzymania gruntów stanowiących siedliska przedmiotów ochrony. Ponadto, niezrozumiałe jest umniejszanie roli załącznika zawierającego wskazania do zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Załącznik ten jest integralną częścią planu zadań ochronnych, gdzie zapisy w nim zawarte muszą być przestrzegane na mocy przepisów prawa – tym samym, jeżeli zawarto wskazanie do zmiany w ww. dokumentach, to musi być ono uwzględniane przez organy wydające decyzje administracyjne także przed jego faktycznym wprowadzeniem do wskazanych aktów prawnych.</p>
8.	Fundacja Łyński Kamień	<p><i>Brak wskazania przepisów prawnych, które naruszają zadania ochronne - Zgodnie z przepisem art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525) „1. Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego, w tym rozporządzenia porządkowe, ustanowione przez wojewodę lub organy niezespólonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności”. Fundacja podnosi, że zarzut ze strony Ministra Środowiska o przekroczeniu delegacji ustawowej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie nie został poparty rzetelną analizą prawną całego zagadnienia, ani też stosowną argumentacją. Co więcej, z treści stanowiska Ministerstwa Środowiska nie wynika, w jaki sposób dotychczasowe ustalenia zadań ochronnych w odniesieniu do kani czarnej, kani rudej, bielika, kropiatka czy derkacza dla obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” naruszają obowiązujące przepisy. Skoro kontrola wykonywana była pod kątem zgodności z prawem, to zastosowana argumentacja jest zupełnie nieadekwatna i nie została poparta żadnym dowodem, który by wskazywał na sprzeczność z prawem takiego rodzaju zakazów. Należy podkreślić, że ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która wprowadza zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych w obszarach Natura 2000, ale tworzy także bufor ochronny w postaci minimalnej odległości od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422) oraz od leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 oraz z 2016 r. poz. 422 i 586). Dotychczasowe działania ochronne w zakresie zakazu stawiania elektrowni wiatrowych na obszarze Natura 2000 oraz w strefie buforowej, które znajdują się w obowiązującym PZO, znajdują swój odpowiednik w nowej ustawie. Przepisy tej ustawy dotyczą jedynie elektrowni wiatrowych, bez norki amerykańskiej, ale jednoznacznie pokazują, że całkowicie błędna jest koncepcja prezentowana uzasadnieniu projektu zmiany zarządzenia, że nie ma podstaw</i></p>

prawnych do ustalania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin. Nowa ustawa wymusza modyfikację projektowanych PZO pod kątem dostosowania jego postanowień do tych przepisów. W ocenie Fundacji, z uwagi na zidentyfikowane zagrożenia dla celów ochrony obszaru „Łąki Skoszewskie” w postaci elektrowni wiatrowych z uwagi na wysoką kolizyjność z licznymi gatunkami ptaków chronionych (kania czarna, kania ruda, bielik), utrzymanie dotychczasowych zapisów jest konieczne. Umocowanie prawne dla tych zakazów (zarówno dotyczących elektrowni wiatrowych, ferm norki amerykańskiej i innych) wprost wynika z przepisu z treści przepisu art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, który stanowi, że: „1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub, 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”. Przepis ten jest przepisem prawa materialnego, stanowiącym umocowanie dla wprowadzania zakazów, w powiązaniu z przepisami art. 28 i art. 29 ustawy o ochronie przyrody. Co więcej, z systemowego powiązania regulacji ustawy o ochronie przyrody, tj. przepisu z art. 1 ust. 2 pkt 3) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778) w zakresie dotyczącym uchwalania studium uwarunkowań oraz miejscowych planów, należy uwzględnić wymagania ochrony środowiska, co wprost przekłada się m.in. na konieczność opiniowania projektu studium czy miejscowego planu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, a w przypadku obszarów Natura 2000 na obowiązek uzgodnienia projektu. W każdym przypadku źródłem materialnoprawnych zakazów czy też nakazów będzie przepis art. 33 ustawy o ochronie przyrody. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 musi zatem obligatoryjnie zawierać identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony (pkt 2), cele działań ochronnych (pkt 3) oraz określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk (pkt 4a). Zgodnie z tym, plan zadań ochronnych jest aktem prawa miejscowego mającym charakter wykonawczy w stosunku do ogólnych zapisów ustawowych. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody organ ustanawiający plan zadań ochronnych może, po dokonaniu identyfikacji zagrożeń, wprowadzić taki szczególny rodzaj działania ochronnego, który prowadzi bezpośrednio do utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar Natura 2000. Każde działanie ochronne, także to, które zostało sformułowane jako faktyczny zakaz, mieści się ściśle w ramach tego, co ustawa o ochronie przyrody określa w przepisie art. 33 ogólnie jako zakaz działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Mając to wszystko na względzie zupełnie niezrozumiałą jest cel działania Ministerstwa Środowiska oraz podległych mu służb, dla którego usuwa się z zapisów planu zadań ochronnych konkretne działania sformułowane w formie zakazów faktycznych, pod pretekstem rzekomej niezgodności tych zapisów z obowiązującym prawem i to bez prawidłowego wskazania podstawy prawnej dla takich działań. Jest rzeczą oczywistą, że osłabi to skuteczność planów zadań ochronnych jako narzędzia wykonawczego w rękach Regionalnych Dyrektorów realizującego cele ochrony środowiska na podległych im obszarach. Równie dobrze można by w ogóle zrezygnować z planów zadań ochronnych jako instrumentu prawnego i zostać wyłącznie przy zakazach wpisanych do art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Nie jest też jasne, w jaki sposób wprowadzanie konkretnych działań ochronnych służących eliminacji zagrożeń dla gatunków chronionych na obszarach Natura 2000 będących siecią międzynarodową powoływaną na mocy dyrektyw unijnych, miałyby być niezgodne z obecną polityką Rady Ministrów w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie dotychczasowe strategie i programy rządowe, wskazują, że czynna ochrona środowiska stanowi dla Polski priorytet. Nie można nie zauważyć, że usuwanie z planów zadań ochronnych zakazów lokalizowania elektrowni wiatrowych na obszarze chronionym Natura 2000 i w jego buforze pozostaje w sprzeczności z polityką rządu względem tych urządzeń oraz obowiązującym już prawem. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie powinien zwrócić szczególną uwagę na to, że podpisując zarządzenie o zmianie planów zadań ochronnych w projektowanym kształcie nie tylko wykracza

	<p>poza swoje kompetencje wynikające z art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, ale także pozbawia się możliwości zapobiegania realizacji niektórych inwestycji, które w sposób negatywny będą wpływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie”. Plany zadań ochronnych nie mogą być dokumentem martwym, który funkcjonuje tylko na papierze. Jeśli tworzenie obszarów Natura 2000 ma mieć dalej sens, to z ich istnieniem muszą się wiązać konkretne ograniczenia i zakazy w funkcjonowaniu przemysłu, rolnictwa, gospodarki leśnej czy też budownictwa mieszkaniowego. W przeciwnym razie zrównoważony rozwój tych obszarów nie będzie w ogóle możliwy. Dlatego apelujemy do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wycofanie się ze zmian w PZO dla wszystkich obszarów Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim, w tym „Łąki Skoszewskie” zanim dojdzie do złamania prawa.</p>
<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<p>W zakresie zmian zarządzeń na skutek wskazań Ministra Środowiska w ramach kontroli nadzorczej aktów prawa miejscowego, zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska wyrażonym w piśmie znak: DZP-WP024.1.2015.ŁR z dnia 13.02.2015 r.: „(...) Zgodnie z art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r, póź. 627, z późn. zm.), plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Odnosząc się do cytowanego przepisu należy zauważyć, że nie przesądza on, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza to, z pewnym zastrzeżeniem, o którym będzie mowa pod koniec wyводу, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio, wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu.(...)”. (...) Jak wynika z ww. przepisów, Prezes Rady Ministrów, realizując swoje ustawowe kompetencje do uchylania aktów prawa miejscowego i określania trybu ich kontroli, sędował na poszczególnych ministrów możliwość żądania ich zmian, zanim je sam uchylą, kreując tym samym możliwość działania mniej dolegliwego (akty pozostają w mocy), o mniejszym zakresie (zmiany dotyczą jedynie wybranych kwestii) i fakultatywnego (istnieje możliwość, a nie przymus zmiany), Ww. działanie Prezesa Rady Ministrów oparte jest o zasadę a maiori ad minus (komu wolno więcej, temu tym bardziej wolno mniej). W tym konkretnym przypadku oznacza to, że jeżeli Prezes Rady Ministrów może akt prawa miejscowego uchylić, to może też tak działać, sam albo przez tych, którzy działają z jego upoważnienia, że akt pozostaje w mocy, a eliminuje się tylko konkretne usterki. Innymi słowy, możliwość zmiany aktu prawa miejscowego w trybie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów wynika z zastosowania zasady a maiori ad minus w odniesieniu do ustawowych kompetencji Prezesa Rady Ministrów (do uchylania i określania trybu kontroli). Tym samym wynika pośrednio z samej ustawy i jest równorzędna regule wynikającej z art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody. Odnosząc się do możliwości uchylania pzo przez Prezesa Rady Ministrów, na marginesie jedynie należy zauważyć, że potrzebie ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, o której mowa w art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody, lepiej będzie służyła zmiana pzo dokonana przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (pozostawiająca pzo w mocy), niż uchycenie całego pzo przez Prezesa Rady Ministrów (eliminujące akt z obrotu prawnego, a tym samym ograniczające ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy). Po trzecie, analizując kwestię podstawy dokonywania zmian planów zadań ochronnych, należy także zwrócić uwagę na brzmienie art. 28 ust. 5 zdanie pierwsze ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z nim, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Ww. przepis jest typowym przepisem kompetencyjnym umożliwiającym wydawanie aktów normatywnych przez wskazane w nim organy. Ze swojej istoty opisywana przez ustawodawcę kompetencja do ustanowienia aktu zawiera więc w sobie kompetencję do jego zmiany i uchycenia, wobec czego ich przyznanie nie jest w ogóle warunkowane wyraźnym ich wymienieniem. (...).”</p> <p>Zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia we własnym zakresie przez</p>

		<p>Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (na mocy zapisów Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754). Nie podjęcie działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie skutkowałoby uchycieniem planu zadań ochronnych obszaru N2000 przez prezesa Rady Ministrów, co znacząco pogorszyłoby poziom ochrony obszaru N2000 i osłabiło ochronę przedmiotów ochrony i ich siedlisk. Jednocześnie wyjaśniamy, iż ocena sposobu przeprowadzenia kontroli i uzasadnień uwag zgłoszonych przez Ministra Środowiska, pozostaje poza kompetencjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.</p>
9.	Sołtysi Gminy Stepnica	<p><i>W odniesieniu do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. W sprawie planu zadań ochrony dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie i Puszcza Goleniowska - Nasze pismo dotyczy kompletnego braku konsultacji z rolnikami. Mimo iż w naszym uzasadnieniu podano, że takie konsultacje odbyły się poprzez Biuletyny Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz w prasie o zasięgu wojewódzkim Nasz Dziennik, powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych dla obszaru Natura 2000. Ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie R.D.O.S w Szczecinie od 14.08.2015 do 17.09.2015. Odsyłanie nas do Biuletynu Informacji R.D.O.Ś czy wiecie Państwo ile jest przyłączy internetowych wśród rolników? Jednak dobrze mieć w rękach atut, że taka informacja została podana do publicznej wiadomości. Dopiero z Waszego pisma dowiedzieliśmy się o istnieniu Naszego Dziennika i zamieszczonym w nim ogłoszeniu o zasięgu wojewódzkim. Jest to trzeci przykład konsultacji publicznej, o której nic nam nie było wiadomo. Pewnie szkoda czasu rozmawiać z nami. Przeczytaliśmy polecane przez R.D.O.Ś tabele i zawarte w niej uwagi i wnioski, jednak nie znaleźliśmy tam ani jednej uwagi czy wniosku rolników. Do konsultacji zgłosił się w imieniu społeczności pan Balcerzak GDOŚ, RZWG, ENEA, PSEN. Wskazane uwagi przez w/w -nych konsultantów i tak zostały oddalone, ponieważ bardziej liczą się tu ptaki niż ludzie żyjący na terenach Natury 2000. Gminy, które znalazły się w tej strefie skazane są na stagnację w rozwoju z powodu braku możliwości powstania jakiegokolwiek przemysłu. Po przekroczeniu granic Polski w stronę Niemiec domniemy, iż to też jest obszar Natury 2000 tereny wiatrowe tam istnieją i to w olbrzymiej ilości. Jak to się dzieje, że tam można a w Polsce nie? Jeżeli zaś wskazano Naturę 2000 palcem po mapie bez żadnych konsultacji z rolnikami przed 2004 rokiem. To, dlaczego też z tego powodu niema dopłat na tym obszarze obligatoryjnych do dyrektywy ptasiej pakiet 5.1. Dopłata ta powinna być bez dodatkowych badań Ostoi Ptasiej tak długo jak będzie trwać Natura 2000 na całym obszarze, a nie tylko na wybranych działkach. Ptaki chronione i niechronione na obszarach rolniczych wyrządzają szkody. Żurawie po odchowaniu młodych przenoszą się na pola obsiane zbożem i zjadają kłosa zbóż. Kormorany na Zalewie Szczecińskim żywią się rybami, a ile ich zjadają sami dobrze Państwo wiecie, no ale cóż tam te szkody nie są wyrządzone Państwu pracującym w mieści, bo Wy otrzymujecie pensje, a my utrzymujemy się z „naszych pól” i pozostałości, które zostają po żerowiskach ptaków. Kruki, wrony, dzikie gęsi rozdziobują wysiane zboże, ale cóż tam to jest tylko rolnika strata. Dzięki, samy, jelenie również żywią się na naszych polach. Bobry budujące tamy na ciekach wodnych. Wszystko to jest wielką radością dla RDOŚ, bo mamy duże pogłowie dzikich zwierząt i ptaków. Jak to się ma dla ludzi utrzymujących się z rolnictwa? Nie rozumiemy słowa „własność” rolna gdzie RDOŚ ma więcej do powiedzenia niż właściciele gospodarstw rolnych. Czujemy się jak intruzi na „niby” własnych ziemiach. Dlatego też na obszarze Natury 2000 nie powinny być wymagane tylko zakazy i nakazy, ale też pomoc w gospodarowaniu na tych terenach i bardzo rzetelne konsultacje z rolnikami. Teraz czujemy się jak Polacy żyjący w strefie B naszego kraju. Oczekujemy o ustosunkowanie się do naszego pisma, za co z góry dziękujemy.</i></p> <p>1. W odniesieniu do zarzutu o braku konsultacji prowadzonych zmian planu zadań ochronnych dla obszarów Puszcza Goleniowska PLB 320012 i Łąki Skoszewskie PLB 320007 z rolnikami – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 25 października 2016 r. (znak: WOPN-ON.6320.10.2016.RCh), przekazał do publicznej wiadomości (w tym urzędom i instytucjom państwowym), obwieszczenie zawiadamiające o sporządzeniu projektów aktów zmieniających plany zadań ochronnych, m.in. dla ww. ostoi. W piśmie zawarta była prośba o wywieszenie załączonego obwieszczenia na okres 21 dni na tablicach ogłoszeń oraz na stronach BIP poszczególnych urzędów i instytucji, jak również prośba o udostępnienie informacji</p>
	Sposób rozpatrzenia	

		<p>wśród przedstawicieli właściwych terytorialnie sołectw. Z przedmiotowymi projektami zarządzeń wraz z uzasadnieniem można było się zapoznać zarówno na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, jak również w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. Według informacji zwrotnej obwieszczenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zostało wywieszane w dniach 02.11.2016 r. – 25.11.2016 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta w Goleniowie; — zostało umieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Stepnicy w dniach 02.11.2016 r. – 25.11.2016 r., a ponadto jego treść została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej oraz rozpowszechniona wśród sołectw Gminy Stepnica. <p>Jak wynika z powyższego, sołectwa zostały prawidłowo poinformowane o możliwości wniesienia swoich uwag do przedłożonych projektów zmian pzo. Również zawarte w piśmie stwierdzenie iż „Przeczytaliśmy polecone przez R.D.O.Ś table i zawarte w niej uwagi i wnioski (...)” wskazuje na fakt, iż mieszkańcy sołectw gminy Stepnica mieli dostęp do projektów planów oraz możliwość wniesienia do nich swoich uwag.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. W odniesieniu do zarzutu „Przeczytaliśmy polecone przez R.D.O.Ś table i zawarte w niej uwagi i wnioski, jednak nie znaleźliśmy tam ani jednej uwagi czy wniosku rolników” – w toku konsultacji nad zmianami planu ochrony dla przedmiotowych obszarów, nie wpłynął – poza niniejszym pismem - żaden wniosek czy też uwagi ze strony rolników. 3. W odniesieniu do zarzutu: „(...) niema dopłat na tym obszarze obligatoryjnych do dyrektywy ptasiej pakiet 5.1. Dopłata ta powinna być bez dodatkowych badań Ostoi Ptasiej tak długo jak będzie trwać Natura 2000 na całym obszarze, a nie tylko na wybranych działkach” – plan zadań ochronnych, zarówno dla obszaru ostoi Puszcza Goleniowska, jak i Łąki Skoszewskie, dopuszcza na gruntach rolnych na korzystanie z programów wsparcia finansowego z tytułu obniżenia dochodowości. Tym samym, osoby prowadzące działalność rolniczą na tych obszarach, mogą bez przeszkód brać udział m.in. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, gdzie w ramach pomocy finansowej mogą na swoich gruntach realizować np. wariant 4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO). Jest to pakiet który nie wymaga dodatkowej ekspertyzy ornitologicznej, ani też występowania na działce cennych siedlisk i zagrożonych gatunków ptaków, określonych w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne: objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 415). 4. W odniesieniu do pozostałej treści pisma – przesłane pismo nie zawiera w swojej treści żadnej uwagi dotyczącej treści zapisów oraz propozycji zmian w procedowanych projekcie zmiany zarządzenia. Zawarte w nim zarzuty, oprócz ww., dotyczą ogólnego niezadowolenia zgłaszających uwagę z obecnej sytuacji w kraju, gdzie podnoszone są m.in. problemy szkód wyrządzanych przez dziką zwierzynę (w tym ptaki), zagadnienia dotyczące rozwoju energetyki wiatrowej w Niemczech oraz procedury zastosowane podczas wyznaczenia obszarów Natura 2000. Tym samym nie wskazano, które zapisy w przedłożonym projekcie są – zdaniem zgłaszających uwagę – błędne lub naruszają dobra osobiste i interes mieszkańców sołectw gminy Stepnica. 				
10.	Klub Przyrodników	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%; text-align: center;">Treść uwagi</td> <td>Cel działań dla zimorodka powinien obejmować także zachowanie procesów tworzących erodowane skarpy i obrywy na brzegach cieków (potencjalne miejsca łęgowe).</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Sposób rozpatrzenia</td> <td>Uwagę uwzględniono. Z uwagi na biologię łęgów zimorodka, rozszerzono działanie poprzez dodanie zapisu: „(...) utrzymanie w miarę możliwości wszystkich aktualnych zadrzewień i zakrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych oraz pozostawianie w korytach cieków konarów, gałęzi i przewróconych drzew, zachowanie skarp i obrywów na brzegach cieków stanowiących istniejące lub potencjalne miejsca łęgowe”.</td> </tr> </table>	Treść uwagi	Cel działań dla zimorodka powinien obejmować także zachowanie procesów tworzących erodowane skarpy i obrywy na brzegach cieków (potencjalne miejsca łęgowe).	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Z uwagi na biologię łęgów zimorodka, rozszerzono działanie poprzez dodanie zapisu: „(...) utrzymanie w miarę możliwości wszystkich aktualnych zadrzewień i zakrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych oraz pozostawianie w korytach cieków konarów, gałęzi i przewróconych drzew, zachowanie skarp i obrywów na brzegach cieków stanowiących istniejące lub potencjalne miejsca łęgowe”.
Treść uwagi	Cel działań dla zimorodka powinien obejmować także zachowanie procesów tworzących erodowane skarpy i obrywy na brzegach cieków (potencjalne miejsca łęgowe).					
Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Z uwagi na biologię łęgów zimorodka, rozszerzono działanie poprzez dodanie zapisu: „(...) utrzymanie w miarę możliwości wszystkich aktualnych zadrzewień i zakrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych oraz pozostawianie w korytach cieków konarów, gałęzi i przewróconych drzew, zachowanie skarp i obrywów na brzegach cieków stanowiących istniejące lub potencjalne miejsca łęgowe”.					
11.	Klub Przyrodników					

	Treść uwagi	<i>Co do działania nr 4: w obszarze zalesień na łąkach na gruntach Lasów Państwowych działań w ogóle nie należy podejmować, a łąki te zachować jako przestrzeń otwartą. Każde działanie w obszarze Natura 2000 może być podjęte tylko po przeanalizowaniu oddziaływania na obszar Natura 2000, więc nie ma powodu wprowadzać takiego obowiązku planem.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie z uwagą usunięto działania z załącznika. Ponadto trwałe użytki zielone, w tym łąki stanowią zarówno siedliska żerowiskowe kani czarnej, kani rudej i bielika oraz siedliska łąkowe i żerowiskowe derkacza, kropiatki i kulika wielkiego. Konieczność utrzymania oraz odtworzenia siedlisk ww. przedmiotów ochrony została uwzględniona w planie zadań ochronnych dla obszaru, poprzez m.in. obligatoryjne zachowanie ich siedlisk poprzez niedopuszczenie do zarastania trwałych użytków zielonych przez wysoką roślinność zielna, trzcinę i krzewy oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Prowadzenie tego typu działalności (gospodarowanie na trwałych użytkach zielonych zgodnie z ich przeznaczeniem), jednoznacznie wskazuje iż gruntów tych nie należy przeznaczać pod inne cele (m.in. pod zalesianie i zabudowę).
12.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Niezrozumiały jest zapis: „Zaplanowane cięcia rębne realizować zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”. Po co porozumienie, jeśli zapis nie wprowadza żadnego ograniczenia?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Sposób rozpatrzenia jak w pkt. 1 tabeli.
13.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Bezsensowny i bezcelowy jest zapis: „Proponowane rozwiązania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZCW opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 pkt 2 ustawy Prawo Wodne”. Na podstawie cytowanego przepisu Dyrektor RZGW może zwalniać w drodze decyzji od zakazów z art. 88 lit. 1 ust. 1, obowiązujących z mocy Prawa Wodnego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Zwolnienie to ma wyłącznie charakter odstępstwa zakazów z cytowanego artykułu Prawa Wodnego, a nie od żadnych innych. Zapisy PZO w żaden sposób nie naruszają tej możliwości. Zwolnienie z zakazów w trybie art. 88 lit. 1 ust. 7 pkt 2 Prawa Wodnego nie może oczywiście zwalniać z przestrzegania wymogów wynikających z przepisów o ochronie przyrody.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zdaniem tut. organu, zapis ten jest uzasadniony. Działanie nr 8 dedykowane bielikowi, polega m.in. na uwzględnieniu konieczności zachowania zadrzewień w odległości do 20 m od Zalewu Szczecińskiego (wał i zawale), zaś działanie nr 9, dedykowane zimorodkowi, polega m.in. na utrzymaniu w miarę możliwości wszystkich aktualnych zadrzewień i zakrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych. Art. 88 lit. 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne wskazuje, iż „(...) Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji: 1) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią; 2) nakazać usunięcie drzew lub krzewów”. Tym samym, w przypadku zagrożenia życia i mienia, należy uwzględnić możliwość konieczności odstępstwa od ww. części działań ochronnego. Uwzględniając końcową uwagę zgłaszającego, podkreślamy, iż dopuszczone zwolnienie od zakazów w oczywisty sposób nie może być stosowane w przypadkach, gdy możliwe jest inne rozwiązanie. W związku z powyższym, celem doprecyzowania jasności przedmiotowego zapisu, otrzymał on brzmienie: <i>„W sytuacji gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie, zaplanowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW związanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 pkt 2 ustawy Prawo Wodne”.</i>
14.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Zapis „Nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z ochrony przeciwpowodziowej” (dotyczący ochrony zadrzewień na 20 m od wału i zawala Zalewu) wymaga dokonkretyzowania. Jakie zadania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej mogą</i>

		<i>wymagać niezbędnego usuwania drzew z zadrzewień w tej sytuacji terenowej?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Rozpatrzenie: pkt. 14
15.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p><i>W tym obszarze Natura 2000, koniecznym środkiem ochronnym wydaje się jednak ochrona terenów otwartych przed zabudową i zalesianiem, lokalizacją farm wiatrowych oraz ferm nerek. Odpowiednie zapisy wprowadzone do załącznika określającego wskazania do zmian studiów i planów nie będą skuteczne, bo ich skutkiem nie będzie ani obowiązek ustanowienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących odpowiednie tereny (a dopiero ustanowienie planów zawierających taki zapis byłoby skuteczne), ani obowiązek dokonania odpowiednich zmian w studiach i planach, ani też zablokowanie możliwości zezwalania na zabudowę i wydobywanie żwiru w trybie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.</i></p> <p><i>Wobec wskazanej przez Ministra Środowiska niemożności ujęcia zakazów w planie zadań ochronnych oraz niemożności takiej ingerencji planem zadań ochronnych w zagospodarowanie przestrzenne, wnosimy o wskazanie potrzeby ustanowienia dla obszaru planu ochrony, w którym będzie można określić odpowiednie „warunki właściwego stanu ochrony”, odnoszące się m. in. do zagospodarowania przestrzennego. Warunki takie powinny objąć wszystkie zagadnienia wskazane obecnie w załączniku nr 6 PZO.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Zdaniem tut. organu, zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru są wystarczające dla skutecznej ochrony siedlisk i gatunków, dla ochrony których został on powołany. Należy pamiętać, iż cały plan zadań tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniami planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego jakości. Pamiętać należy także, iż pojawiające się zagrożenia (m.in. rozwój zabudowy rekreacyjnej), będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. 2016, poz. 353 z późn. zm.), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności art. 33 (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.).</p>
16.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Ograniczenie częstości obserwacji monitoringowych i zakresu realizacji zadań „ze względu na urealnienie możliwości finansowych” nie jest w świetle art. 28 ust. 6 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody dozwoloną przesłanką do zmiany planu zadań ochronnych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	<p>W zakresie zmian zarządzeń na skutek wskazań Ministra Środowiska w ramach kontroli nadzorczej aktów prawa miejscowego, zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska wyrażonym w piśmie znak: DZP-WP024.1.2015.ŁR z dnia 13.02.2015 r.: „(...) Zgodnie z art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r, póź. 627, z późn. zm.), plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Odnosząc się do cytowanego przepisu należy zauważyć, że nie przesądza on, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby”.</p>
17.	PSEW	
	Treść uwagi	<p>Odnosnie zagrożenia potencjalnego C.03.03 produkcja energii wiatrowej i jego opisu, wskazanego dla przedmiotów ochrony: A073 kani czarnej, A074 kani rudej, A075 bielika, w załączniku nr 1 projektu zmiany zarządzenia – <i>Badania Battisti i in. (2016)</i> wykazały, że w obrębie zgrupowań ptaków nie ma jednoznacznego wzorca reakcji na istnienie turbin wiatrowych. Każdy gatunek może na obecność infrastruktury energetycznej reagować w inny</p>

		<p>sposób, w tym pozytywny. Autorzy sugerują prowadzenie bardziej zaawansowanych studiów nad reakcją ptaków na turbiny wiatrowe niż wyłącznie koncentrowanie się na efektach kolizji i efektu odstraszania. Wskazują również na potrzebę długoterminowych badań na obszarach planowanych i istniejących farm wiatrowych. Wynika to z faktu uzależniania liczebności ptaków od sytuacji panującej w danym roku czy sezonie (przede wszystkim chodzi o wpływ zmiennych warunków meteorologicznych i zmienność struktury zasiewów, zależnych od koniunktury na rynku zbóż). Proponujemy unikać przy opisie zagrożenia zakładania z góry wystąpienia zwiększenia śmiertelności ptaków wskutek kolizji z turbinami wiatrowymi. W naszej opinii jedynie przeprowadzenie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, zawierającej analizę wariantów jej realizacji, może dawać podstawy do formułowania tego typu stwierdzeń. Właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar N2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oos na obszar, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o oos, w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Jako organizacja zrzeszająca przedstawicieli sektora wiatrowego czujemy się w obowiązku zwrócić Państwa uwagę na fakt, wiele dokumentów podkreśla, iż dobrze zaprojektowane inwestycje mogą mieć pozytywny wpływ na lokalną bioróżnorodność, nawet w odniesieniu do obszarów sieci Natura 2000, zaś najistotniejszą kwestią jest pozytywny wpływ energetyki wiatrowej na ograniczanie zmian klimatu, które mogą dalece bardziej i w skali globalnej zaszkodzić awifaunie, niż realizacja inwestycji wiatrowych. Zaznacza się, że wpływ energetyki wiatrowej na ptaki jest znacznie mniejszy, niż innych form działalności człowieka. Wszystkie oddziaływania, jakie ewentualnie może mieć energetyka wiatrowa na środowisko przyrodnicze, badane są dla każdej inwestycji indywidualnie.</p> <p>O rzeczywistym oddziaływaniu inwestycji można mówić, kiedy znane są jej podstawowe parametry, takie jak liczba turbin, ich moc i gabaryty oraz dokładna lokalizacja. Stoimy na stanowisku, że potencjalny wpływ może być znacząco ograniczony lub zupełnie wyeliminowany przez optymalny dobór lokalizacji oraz rzetelną ocenę oddziaływania na środowisko, której rolę warto wzmocnić przy formułowaniu tak szczegółowych zaleceń.</p>
	<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<p>Uwaga w dużej mierze zbieżna z uwagami złożonymi w konsultacjach roboczych. W związku z powyższym, ponownie wskazujemy iż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywane zagrożenia określone zostały dla konkretnych gatunków, dla których negatywny wpływ turbin wiatrowych został wielokrotnie naukowo potwierdzony. Niezrozumiałe jest więc powoływanie się na stwierdzenia iż „(...) w obrębie zgrupowań ptaków nie ma jednoznacznego wzorca reakcji na istnienie turbin wiatrowych. Każdy gatunek może na obecność infrastruktury energetycznej reagować w inny sposób, w tym pozytywny”. Wpływ farm wiatrowych na populacje ptaków, jak również nietoperzy, to potwierdzony licznymi badaniami fakt, który nie może być kwestionowany (m.in. European Commission, 2010. <i>Guidance Document. Wind energy development and Natura 2000</i>; Ericson et. al 2002. <i>Synthesis and comparison of baseline avian and bat use, raptor nesting mortality information from proposed and existing wind development</i>”. Portland, Oregon, USA; Hötter 2006. <i>The impacts of repowering of wind farms on birds and bats</i>. NABU; Durr T. 2011. <i>Kollision von Fledermausen Und Vogeln durch Windkraftanlagen. Datas aus Archiv der Staatlichen Vogelschutzwarte</i>. Brandenburg: Buckow; Wuczyński A. 2009. <i>Wpływ farm wiatrowych na ptaki. Rodzaje oddziaływań, ich znaczenie dla populacji ptasich i praktyka badań w Polsce</i>. Notatki Ornitologiczne (30): 206 – 227; Chylarecki P. et al. 2011. <i>Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki</i>. Generalna Dyrekcja ochrony Środowiska, Warszawa; Drewitt, Longston. 2006. <i>Assesing the impacts of wind farms on birds</i>. Ibis 148: S29-S42; Arnett et al. 2007. <i>Impacts of wind energy facilities on wildlife and wildlife habitat</i>. Wildlife Society Technical Review 07-2: 1-49). Dlatego też nie można tego faktu pominąć określając zagrożenia dla poszczególnych przedmiotów ochrony, zwłaszcza gatunków, dla których badania naukowe wykazały szczególną predyspozycję do kolizji z obiektami farm wiatrowych. Z uwagi zaś na zasadniczą kwestię, jaką jest lokalizacja inwestycji tego typu w odniesieniu do przedmiotów ochrony, zagrożenie z strony EW wpisano jako zagrożenie potencjalne. 2. Wskazanie EW nie przesądza o braku szkodliwości innych rodzajów przedsięwzięć,

		<p>podkreślone jest jedynie rozpoznane i bezdyskusyjne potencjalnie możliwe negatywne oddziaływanie EW na przedmioty ochrony. Ponadto, w planie zadań ochronnych określony został szereg różnych zagrożeń dla populacji przedmiotów ochrony, istotnych w warunkach konkretnego terenu i jego uwarunkowań przyrodniczych.</p> <p>3. Ostoje ptasie zostały powołane celem ochrony gatunków, których lokalne populacje są istotne dla ich zachowania w skali kraju. Ochrona ta jest w tym momencie celem absolutnie nadrzędnym, gdzie dla zachowania (lub poprawy) statusu tych gatunków w obszarze należy podjąć działania minimalizujące lub eliminujące czynniki negatywnie na nie wpływające. Niezrozumiała jest tu uwaga o „pozytywnym wpływie energetyki wiatrowej na ograniczanie zmian klimatu, które mogą dalece bardziej i w skali globalnej zaszkodzić awifaunie, niż realizacja inwestycji wiatrowych”, gdyż plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 tworzone są celem ochrony gatunków i siedlisk. Tym samym, nie jest to miejsce do dyskusji na temat odnawialnych źródeł energii i ich wpływu na globalne zmiany klimatyczne. Nikt też nie deprecjonuje zasadności lokalizowania odnawialnych źródeł energii w miejscach, gdzie nie stwarzają one zagrożeń dla populacji cennych gatunków.</p> <p>4. Zapisy zawarte w planie zadań ochronnych mają na celu m.in. sformułowanie potencjalnych i istniejących zagrożeń w odniesieniu do przedmiotów ochrony, oraz – poprzez podjęcie odpowiednich działań ochronnych - ich eliminacji lub minimalizacji, celem zachowania właściwego stanu ochrony gatunków i ich siedlisk. Wskazania te nie wykluczają ani też nie zwalniają z obowiązku stosowania procedur ocen oddziaływania na środowisko czy obszar Natura 2000.</p>
18.	ENEA Operator	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag do przedłożonego projektu zmian zarządzenia.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
19.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag do projektu zmiany zarządzenia.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.

Ponadto w ramach autokorekty, uzupełniono zapisy dotyczące monitoringu wszystkich przedmiotów ochrony, poprzez konieczność wykonania oceny stanu siedlisk i zagrożeń oraz wniesiono poprawkę w zmieniającym zał. nr 5, w działaniu nr 2, poprzez wprowadzenie zapisu (...) *W okresie do 15 V utrzymać poziom wód zbliżony do 0 cm (...)*, w celu umożliwienia przeprowadzenia sianokosów.

Projekt zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007 uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 i 1960 z późn. zm.) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr P-1.0522.12.2017.KD z dnia 15 lutego 2017 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie
2017-02-22
Radosław Grzegorzczuk